

«Το σχολείο στο χρόνο»

3^ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΘΗΒΑΣ

Τάξη: Α΄

Σχολικό έτος: 2015-2016

Β΄ Τετράμηνο

Υπεύθυνη καθηγήτρια:

Αντωνία Ανδρέου

Συγγραφική ομάδα:

Η εκπαίδευση στην Αρχαία Ελλάδα:

- Καντίκας Κώστας
- Καλαιτζόπουλος Σπύρος
- Μπεθάνης Βαγγέλης

Η εκπαίδευση στη Ρώμη:

- Ορέχοβα Χριστίνα
- Παπαχαράλαμπος Σωτήρης
- Φερεντίνος Άγγελος

Η εκπαίδευση στο Βυζάντιο:

- Βενιζέλος Κωνσταντίνος
- Εύδη Αλεξάνδρα
- Τσώτσης Αναστάσιος

Η εκπαίδευση στην Τουρκοκρατία:

- Παναγάκη Αλεξάνδρα
- Πλατή Μαρία
- Τσάφου Άννα-Μαρία

Το εκπαιδευτικό έργο του Καποδιστρία:

- Κώνστας Παναγιώτης
- Νίκα Σοφία

Η εκπαίδευση στα χρόνια του Όθωνα:

- Ζώζουλας Δημήτρης
- Μπεκρής Χάρης
- Τζουμανέκας Χαρίλαος

Η εκπαίδευση στην Αρχαία Ελλάδα

Σε αυτό το κείμενο θα εξετάσουμε και θα συγκρίνουμε τις δύο διαφορετικές πολιτικές φιλοσοφίες της κλασικής αρχαιότητας. Στο πρώτο μέρος θα εξετάσουμε την ιδανική πολιτεία του Πλάτωνα. Ενώ στο δεύτερο μέρος αναφέρεται στην πολιτική θεωρία του Αριστοτέλη.

Βασικοί στόχοι στο πλατωνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι η ύπαρξη δημόσιας εκπαίδευσης, η κοινή εκπαίδευση για άνδρες και γυναίκες, με άλλα λόγια η ισότητα των δύο φύλων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η διαμόρφωση ακμαίου πνεύματος αλλά και σώματος, η ηθική αναμόρφωση του πολίτη ενισχύοντας μέσα του τις αρετές της δικαιοσύνης, δηλαδή τη σοφία, την ανδρεία και τη σωφροσύνη, καθώς και η απομάκρυνση από κάθε είδους μονομέρεια.

Σήμερα υπάρχουν διαφορετικές απόψεις ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Πράγματι, δεν έχουν όλοι τη γνώμη ότι πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι τα ίδια, ούτε με στόχο την αρετή ούτε με στόχο την άριστη ζωή ούτε είναι φανερό αν η παιδεία πρέπει να έχει στόχο της περισσότερο την άσκηση και την καλλιέργεια του νου ή τη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα. Αν ξεκινήσουμε από την εκπαίδευση που

παρέχεται σήμερα, η έρευνά μας θα βρεθεί αντιμέτωπη με μεγάλη σύγχυση και δεν είναι καθόλου φανερό αν η παιδεία οφείλει να επιδιώκει αυτά που είναι χρήσιμα για τη ζωή ή αυτά που οδηγούν στην αρετή ή αυτά που απλώς προάγουν τη γνώση.

Σε ότι αφορά τα κορίτσια, αυτά έμεναν στο σπίτι και η μητέρα τους τα δίδασκε ανάγνωση, γραφή, μουσική, χορό και την οικοκυρική τέχνη.

Όταν το αγόρι γινόταν επτά χρόνων άρχιζε να πηγαίνει στο σχολείο μαζί με έναν ηλικιωμένο έμπιστο δούλο που καθόταν μαζί του τις ώρες του σχολείου και επίσης του δίδασκε καλούς τρόπους. Τα μαθήματα άρχιζαν νωρίς το πρωί και συνεχίζονταν ως το απόγευμα με μία μικρή διακοπή για φαγητό. Το πρόγραμμα του σχολείου περιελάμβανε ανάγνωση, γραφή, αριθμητική, μουσική, ποιήματα, τραγούδια, χορό και γυμναστική.

Έγραφαν πάνω σε ξύλινες πλάκες αλειμμένες με κερί, χρησιμοποιώντας μυτερό εργαλείο. Όταν το αγόρι έφθανε στα δώδεκα χρόνια του, άρχιζε να γυμνάζει το σώμα του. Το μάθημα της γυμναστικής γινόταν στις παλαιστρες. Τα παιδιά πρώτα πλένονταν, μετά άλειψαν το σώμα τους με λάδι και έβαζαν επάνω τους ψιλή άμμο ή σκόνη. Ασκούνταν στην πάλη, στο δρόμο, στο πήδημα, στο δίσκο και το ακόντιο. Όταν τελείωναν τη γυμναστική, καθάριζαν το σώμα τους και λούζονταν στην πηγή.

Τα παιδιά των φτωχών Αθηναίων σταματούσαν το σχολείο μόλις μάθαιναν τις βασικές γνώσεις και άρχιζαν να μαθαίνουν μία τέχνη. Ενώ τα παιδιά των πλουσίων συνέχιζαν τις σπουδές τους μέχρι τα δεκαοχτώ τους χρόνια. Στα δεκαοχτώ τους χρόνια γίνονταν έφηβοι. Τότε οι γονείς τους τα πήγαιναν στους αντιπροσώπους της πόλης και σε επίσημη τελετή λάβαιναν το δόρυ, την

περικεφαλαία και την ασπίδα και έδιναν τον όρκο του Αθηναίου πολίτη πάνω στην Ακρόπολη. Όταν έφθαναν στα είκοσι τους χρόνια, ήταν πολίτες του κράτους και ήταν ελεύθεροι να λαμβάνουν μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις της πόλης.

Σε αυτό το απόλυτα οργανωμένο κράτος το αγόρι έμενε σπίτι του ως τα επτά του χρόνια. Ακούγοντας τις συζητήσεις τους πάνω σε πολιτικά θέματα, τα αγόρια ήδη εκπαιδεύονταν στον σπαρτιατικό τρόπο ζωής. Τα κορίτσια έμεναν στο σπίτι και έπαιρναν το γεύμα μαζί με τη μητέρα τους. Αν ήταν τόσο φτωχοί, που δεν μπορούσαν να συνεισφέρουν, τότε έχαναν τα δικαιώματά τους ως πολίτες και τα παιδιά τους δεν ήταν δυνατόν να εκπαιδευτούν στα σπαρτιατικό σύστημα. Γενικά, λοιπόν, τα σπαρτιατικά σχολεία ήταν μόνο για τους ομοίους, δηλαδή για εκείνους που μπορούσαν να πληρώσουν την εγγραφή σε είδος.

Αριστοτέλης: Ο Αριστοτέλης πιστεύει πως ο άνθρωπος από τη γέννησή του φέρει εν δυνάμει το ορεκτικό, θυμικό και βουλευτικό στοιχείο, ενώ ο λόγος και ο νους αναπτύσσονται με το πέρασμα του χρόνου, γι' αυτό θεωρεί ο Αριστοτέλης πως πρέπει να προηγείται η εκπαίδευση του σώματος από αυτή της ψυχής. Επίσης η αγωγή που στοχεύει στην

άσκηση της αρετής, θα συμβάλλει και στην ευδαιμονία και κατά συνέπεια στην ηδονή και την απόλαυση. Βέβαια στο θέμα της αγωγής μπορεί κανείς να συναντήσει άτομα με φυσικές προδιαθέσεις, όπως επίσης και άτομα φαύλα, τέτοια που αντιστέκονται στο έργο της αγωγής, αλλά και άλλα που ενώ είναι ανεπίδεκτα παιδείας, ωστόσο καθίστανται σπουδαίοι άνδρες

Η εκπαίδευση στη Ρώμη

Η ρωμαϊκή εκπαίδευση στην πορεία των ετών. Κατά την πρώτη περίοδο της δημοκρατικής εποχής δεν υπήρχαν δημόσια σχολεία στη Ρώμη. Έτσι τα αγόρια διδάσκονταν ανάγνωση και γραφή από τους γονείς τους ή από μορφωμένους σκλάβους, που ονομάζονταν «παιδαγωγοί» και που συνήθως ήταν ελληνικής καταγωγής. Στόχος και σκοπός της μόρφωσης ήταν η εκπαίδευση των νεαρών ανδρών στις αγροτικές εργασίες, τον πόλεμο, τις ρωμαϊκές παραδόσεις και τα δημόσια πράγματα. Αυτήν την περίοδο δεν υπάρχει ακόμη άφθονη και αξιόλογη ρωμαϊκή λογοτεχνία. Τα νεαρά αγόρια μαθαίνουν για τη ζωή του πολίτη συνοδεύοντας τον πατέρα τους σε θρησκευτικές και πολιτικές εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα τις συνεδριάσεις της Συγκλήτου για τους νεαρούς ευγενείς. Η σύγκλητος

Μετά τον 3ο αιώνα, αλλάζει η εκπαίδευση των Ρωμαίων μιας και επηρεάζονται από τα ελληνιστικά βασίλεια που κατέκτησαν. Ωστόσο η εκπαίδευσή τους διαφέρει πάρα πολύ από αυτή των Ελλήνων. Απορρίπτουν την ελληνική μουσική, τους αγώνες ρητορικής και τους ελληνικούς νόμους. Αν οι γονείς διέθεταν

οικονομική άνεση έστελναν τα αγόρια και κάποια κορίτσια στην ηλικία των 7 ετών σε ιδιωτικό σχολείο εκτός σπιτιού που ονομαζόταν «ludus», όπου ένας δάσκαλος (litterator ή magister ludi), συχνά ελληνικής καταγωγής, τα δίδασκε ανάγνωση, γραφή, αριθμητική και μερικές φορές και ελληνικά (ως τα 11 χρόνια). Αυτή ήταν η πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση Μπαίνοντας στα 12 οι μαθητές εντάσσονταν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ένας δάσκαλος που αποκαλούνταν “grammaticus” τους δίδασκε ελληνική και ρωμαϊκή λογοτεχνία. Τριτοβάθμια εκπαίδευση Στην ηλικία των 16 ορισμένοι μαθητές φοιτούσαν σε σχολές ρητορικής, όπου ο δάσκαλος, σχεδόν πάντα Έλληνας, ονομαζόταν «ρήτωρ». Η εκπαίδευση αυτού του επιπέδου

προετοίμαζε τους νέους για νομική καριέρα και απαιτούσε από τους διδασκόμενους να αποστηθίζουν τους ρωμαϊκούς νόμους. Οι μαθητές πήγαιναν στο σχολείο καθημερινά, εκτός από τις θρησκευτικές αργίες και αυτές της αγοράς. Υπήρχε επίσης ο θεσμός των καλοκαιρινών διακοπών.

Οι δάσκαλοι στα ρωμαϊκά σχολεία εφάρμοζαν και σωματικές ποινές για τη συμμόρφωση των μαθητών, όπως το τράβηγμα των αυτιών ή των μαλλιών.

Η αξία της μόρφωσης στα βυζαντινά χρόνια

Θα παρακολουθήσουμε τους κύκλους σπουδών στο βυζαντινό εκπαιδευτικό σύστημα, παρουσιάζοντας την προπαιδεία (στοιχειώδη εκπαίδευση) και την εγκύκλιο παιδεία (μέση εκπαίδευση). Θα εξετάσουμε ακόμη πώς αντιμετώπιζαν τη μόρφωση των κοριτσιών στο Βυζάντιο και θα παραθέσουμε ονόματα γυναικών που διακρίθηκαν για την ευρύτατη πνευματική τους καλλιέργεια.

Στο Βυζάντιο η καλή μόρφωση ήταν μεγάλη αξία για κάθε πολίτη. Η αγωγή θεωρούνταν ως «τέχνη τεχνών και επιστήμη των επιστημών», η δε εκπαίδευση «των παρ' ημίν αγαθόν το πρώτον». Εγκωμιάζαν αυτούς που το πνεύμα τους ήταν καλλιεργημένο και είχαν πολλές γνώσεις. Τους αμαθείς συνεχώς τους κορόιδευαν

Γι' αυτό το λόγο οι γονείς παροτρύνονταν να εκπαιδεύουν τα παιδιά τους, δεν είναι όμως και λίγες οι περιπτώσεις παιδιών που εκφράζουν παράπονα κατά των γονιών τους, επειδή δεν τα εκπαίδευσαν.

Μέσα από την εκπαίδευση το κράτος φρόντιζε να μορφώσει τους λειτουργούς του και η εκκλησία αντίστοιχα τους κληρικούς της

Στο Βυζάντιο, η φοίτηση στο σχολείο ήταν προαιρετική. Φοιτούσαν δηλαδή στο σχολείο μόνο όσοι ήθελαν και μπορούσαν. Υπήρχαν μόνο ιδιωτικά σχολεία και γι' αυτό η εκπαίδευση ήταν προνόμιο των λίγων. Στα πολυπληθέστερα στρώματα του λαού οι περισσότεροι ήταν αναλφάβητοι. Υπήρχαν και αρκετοί που ήξεραν ανάγνωση και γραφή.

Η εκπαίδευση των Ελλήνων κατά την Τουρκοκρατία

Η εκπαίδευση των Ελλήνων κατά την τουρκοκρατία γινόταν σε τοπικά σχολεία αλλά και σε μεγάλες σχολές με οικονομική συνδρομή Ελλήνων, ντόπιων ή της διασποράς και την υποστήριξη και καθοδήγηση της Εκκλησίας, υπό την επίβλεψη του Οθωμανικού κράτους.

Τα **εκπαιδευτικά πράγματα** των υπόδουλων Ελλήνων διακρίνονται σε τρεις φάσεις:

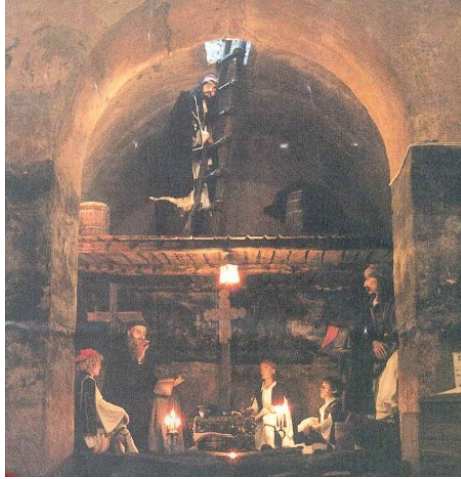
- Η πρώτη (16ος-17ος αι.) είναι η φάση του θρησκευτικού ουμανισμού κατά την οποία κυριαρχεί η εκλαϊκευση της θεολογικής γνώσης,
- Στη δεύτερη (18ος αι.) οι Φαναριώτες ελέγχουν και προωθούν την εκκοσμίκευση την παιδείας.
- Στην τρίτη φάση με την άνοδο της ελληνικής εμπορικής-αστικής τάξης οι εκπαιδευτικές αντιλήψεις των φιλελεύθερων αστών ριζοσπαστικοποιούνται έχοντας ως προτάγματα την πολιτική χειραφέτηση και την εθνική παλιγγενεσία.

Η **διοίκηση** των σχολείων στην περίοδο της Τουρκοκρατίας παρουσιάζεται μια πολυμορφία που αποδίδεται από τους ιστορικούς της εκπαίδευσης στην ανυπαρξία επίσημου κρατικού φορέα υπεύθυνου για την οργάνωση της εκπαίδευσης, στην έλλειψη οποιασδήποτε μορφής νομοθεσίας, αφού οι σουλτάνοι δεν ενδιαφέρθηκαν για την εκπαίδευση των μη μουσουλμάνων υπηκόων τους και στον τρόπο ίδρυσης των σχολείων, επειδή την πρωτοβουλία σε αυτό δεν την είχε κάποια κεντρική αρχή, αλλά φυσικά πρόσωπα ή κοινοτικοί ή άλλοι φορείς

Το **Οικουμενικό Πατριαρχείο** έχοντας την ανώτατη εποπτεία των σχολείων καθόριζε τους επιτρόπους, τους οικονομικούς πόρους και τους διαχειριστές τους, τους διευθυντές, τους δασκάλους, την εσωτερική διάρθρωση και το περιεχόμενο των διδασκομένων μαθημάτων.

Στην **λειτουργία των σχολείων** σημαντικό ρόλο παίζει ο σχολάρχης, ο οποίος συχνά ασκούσε και καθήκοντα δασκάλου του ανώτερου κύκλου σπουδών. Μεταξύ των καθηκόντων του ήταν η επιλογή του λοιπού διδακτικού προσωπικού, η εσωτερική οργάνωση του σχολείου, το αναλυτικό πρόγραμμα, η κατάταξη των μαθητών στις διάφορες κλάσεις ανάλογα με τις γνώσεις τους, η εισήγηση για την αποδοχή των μαθητών που θα σπούδαζαν ως οικότροφοι, των ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων, οι μέρες των εξετάσεων και ο συνεχής έλεγχος της εύρυθμης λειτουργίας του σχολείου.

Η **φοίτηση** στα κοινά όσο και στα ελληνικά σχολεία μέσης και ανώτερης βαθμίδας ήταν αποκλειστικό προνόμιο των αρρένων. Αυτό ήταν αποτέλεσμα και των κοινωνικών αντιλήψεων της εποχής και του τρόπου οργάνωσης των σχολών. Η κατάσταση δεν άλλαξε ούτε στις αρχές του 19ου αι. οπότε άρχισαν να εφαρμόζονται οι ιδέες του Διαφωτισμού στα νέα σχολεία.

Ο **αριθμός των σχολείων** από τα μέσα του 15ου ως τα τέλη του 16ου αι. κυμαίνεται μεταξύ

δέκα και δεκαπέντε. Τα παιδιά των αξιωματούχων και των ευπόρων έκαναν μαθήματα στο σπίτι τους μόνα τους ή σε μικρές ομάδες μαθητών βάσει της ίδιας οικογενειακής ή κοινωνικής προέλευσης.

Τα **δίδακτρα** συνιστούσαν μια ακόμα πηγή εσόδων των σχολείων. Τα κατέβαλαν οι ευπορότεροι αλλά γενικά ίσχυε η δωρεάν φοίτηση.

Με τον όρο **κρυφό σχολειό** αναφέρεται από τους έλληνες η κρυφή και απαγορευμένη από τους τούρκους διδασκαλία η οποία σύμφωνα με αμφιλεγόμενες μαρτυρίες λάμβανε χώρα κατά την τουρκοκρατία, είτε διότι η εκπαίδευση των Ελλήνων ήταν απαγορευμένη σε ορισμένους τόπους είτε διότι στα πλαίσια της επιτρεπόμενης εκπαίδευσης γίνονταν και μαθήματα εθνικής αφύπνισης και ανεξαρτησίας.

Το εκπαιδευτικό έργο του Καποδίστρια

Ο Καποδίστριας ίδρυσε στην Αίγινα Ορφανοτροφείο για την προστασία των Ελλήνων ορφανών. Η οικοδομή του Ορφανοτροφείου άρχισε λίγους μήνες μετά την άφιξη του Καποδίστρια στην Αίγινα και τελείωσε τον Ιούνιο του 1829. Εκτός από την Εκκλησία και ένα Νοσοκομείο, το Ορφανοτροφείο περιελάμβανε και 12 δωμάτια προορισμένα το καθένα για 30 παιδιά. Στις 9 Μαρτίου 1829 έφεραν τα πρώτα 66 ορφανά που εξαγόρασαν οι Γάλλοι στην Αλεξάνδρεια και τα είχε εγκαταστήσει η Κυβέρνηση ως τότε στη Φανερωμένη, το μετόχι της Χρυσολέοντισσας. Την άλλη μέρα ήρθαν οι 160 ψυχογιόι απ' τον Πόρο. Σε λίγο μαζεύτηκαν 500 παιδιά. Γενικός έφορος του ιδρύματος στην αρχή διορίστηκε ο Βιάρσας Καποδίστριας και δεύτερος ο Κερκυραίος λόγιος Λ. Μουστοξύδης. Στο Ορφανοτροφείο ενσωματώθηκαν τρία αλληλοδιδασκτικά "τρεις κλάσεις ελληνικών μαθημάτων" και πολλά χειροτεχνεία (ξυλουργείο, σιδηρουργείο, τυπογραφείο κ.ά.). Στο για τα αλληλοδιδασκτικά. Την ίδια

χρονιά στην Αίγινα πάλι, ιδρύθηκε και το Κεντρικό σχολείο, του οποίου οι απόφοιτοι θα ακολουθούσαν ανώτερες σπουδές. Πολύς λόγος έγινε για το αν θα πρέπει να υπάρχουν κατά τη σχολική περίοδο αργίες και διακοπές, γιατί μερικοί υποστήριζαν ότι οι αργίες και οι διακοπές είναι εμπόδιο για την προκοπή των μαθητών. Τελικά ο Κυβερνήτης εξέδωσε στις 16.1.1830 το εξής διάγγελμα σχετικά με τη λειτουργία των αλληλοδιδασκτικών, όπου καθορίζονται οι μέρες της σχολικής αργίας.

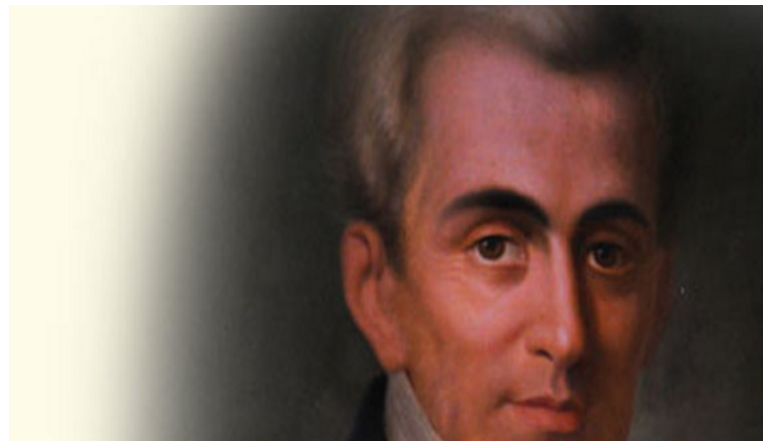
1) Τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία της Επικράτειας δεν θα κάνουν μάθημα τις Κυριακές, τις δεσποτικές και θεομητορικές γιορτές των Αγίων.

2) Κατά τις γιορτινές μέρες, μετά τη θεία Λειτουργία οι μαθητές πηγαίνουν σχολείο και αφού γίνει εξήγηση του Ιερού Ευαγγελίου της ημέρας, γίνεται η συνηθισμένη παράδοση

.3) Οι ώρες παράδοσης είναι 9-12 το πρωί και 2-5 το απόγευμα.

4) Τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία θα έχουν διακοπές από 20 Ιουλίου μέχρι 1η Σεπτεμβρίου.

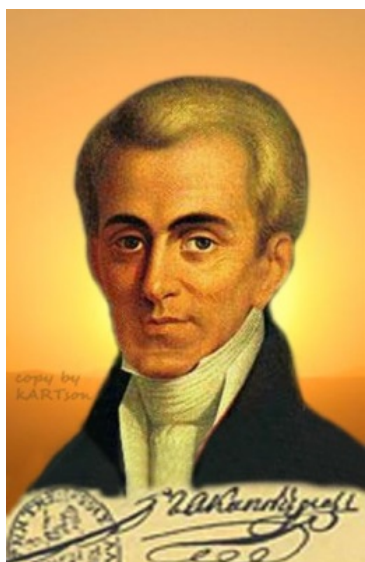
Τις ημέρες των διακοπών εκτός από τις γιορτές γίνεται μάθημα μόνο μέχρι το μεσημέρι. Η όλη αυτή προσπάθεια και ο αγώνας του Καποδίστρια για την Εκπαίδευση απέδωσε καρπούς και έτσι την 28η Οκτωβρίου 1829 ο Κυβερνήτης με επιστολή του καθιστά γνωστό στον Α.

Μουστοξύδη ότι 7 μαθητές από το Κεντρικό Σχολείο αποφοίτησαν και ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε να προβιάσει τους 4 από τους 7. Οι 4 προβιβασθέντες ήταν οι Φραγκίσκος Δασιμίνης, Νικόλαος Φλέγκας, Ιωάννης Σκούφος και Ιωάννης Σώκκας. Αυτοί θα κατατάσσονταν στη Στρατιωτική Σχολή. Η απόφαση αυτή του Καποδίστρια χαρακτηρίστηκε δημοκρατική, γιατί μέχρι τότε στη Στρατιωτική Σχολή κατατάσσονταν παιδιά αριστοκρατών και όχι ορφανά πολέμου. Οι 4 μαθητές εξελίχθηκαν σε μεγάλους αξιωματικούς. Με τον ερχομό του Όθωνα η Στρατιωτική Σχολή ονομάστηκε "Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων". Παρόλες τις επιτυχίες τα σύννεφα δεν άργησαν να φανούν στον ορίζοντα αφού οι μαθητές του Κεντρικού σχολείου αντέδρασαν στα κατά τη γνώμη τους αυστηρά μέτρα του Κυβερνήτη. Έτσι έκαναν αποχή τον Ιανουάριο του 1831 προκαλώντας, σύμφωνα με έκθεση του Μουστοξύδη στον Καποδίστρια, πολλά προβλήματα στους κατοίκους του νησιού. Χαρακτηριστική είναι και η απόφαση του Αστυνόμου προς τον Καποδίστρια: "Οι μαθητές είναι ταραχοποιοί και στασιαστές, κατάσταση η οποία τρομοκρατεί τους κατοίκους της Αίγινας και ιδιαίτερα τους Ψαριανούς, που δεν μπορούν να κάνουν

τίποτα και έτσι υπομένουν τα ολέθρια αποτελέσματα. Αίτιο αυτής της κατάστασης είναι ο Γεννάδιος, ο οποίος τις ώρες του μαθήματος του γνωστοποιεί τα δικαιώματα που έχουν με αποτέλεσμα τον ξεσηκωμό των μαθητών". Ο Κυβερνήτης ένωσε λύπη όταν έμαθε την απειθαρχία των μαθητών, αφού πριν μερικές μέρες κάθονταν ανάμεσα τους και ένωθε ανακουφισμένος βλέποντας τις μαθητικές επιδόσεις και την "ευταξία αυτών". Αμέσως διέταξε το Δικαστήριο να εξετάσει τα παράπονα των μαθητών, εναντίον αυτών που θεωρούσαν υβριστική τη συμπεριφορά τους και να δώσει ικανοποίηση κατά τους νομικούς τύπους.

Αποδοκίμασε επίσης το κίνημα καθώς και την πρόταση αποβολής των καθηγητών. Έτσι διέταξε να κλεισθεί το σχολείο και οι δάσκαλοι να δίνουν μαθήματα στα σπίτια τους σε όσους μαθητές ενδιαφέρονται. Συγχρόνως συγκρότησε επιτροπή για να διακρίνει τους "ευπειθείς" από τους "απειθείς" και για να καλέσει ενώπιον της τον κάθε μαθητή χωριστά.

Κεντρικό Σχολείο ονομαζόταν σχολείο που ίδρυσε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην Αίγινα το 1829. Σκοπός του σχολείου αυτού, τριετούς φοιτήσεως, ήταν να δημιουργηθούν δάσκαλοι αλλά και στελέχη για τις κρατικές υπηρεσίες. Το Κεντρικό Σχολείο στεγάστηκε στο Ευνάρδειο, κτίριο στο οποίο προηγουμένως συνεδρίαζε το Πανελλήνιον και το οποίο είχε κατασκευαστεί με συνδρομή του Ελβετού φιλέλληνα τραπεζίτη Ευνάρδου. Μετά το θάνατο του Καποδίστρια, το σχολείο έκλεισε τον Ιανουάριο του 1832

3 ελληνικά σχολεία (σαν τα σημερινά Γυμνάσια και με τριετή φοίτηση), αρκετά χειροτεχνεία (επαγγελματικές σχολές)

Στην Αίγινα, το Ορφανοτροφείο. Στο Ορφανοτροφείο λειτουργούσαν παράλληλα τρία αλληλοδιδασκτικά σχολεία. Το ένα ονομάστηκε Ευνάρδειο: «διότι δαπάναις του Ευνάρδου εκτίσθη και συντηρήθη». Λειτουργήσαν πολλά χειροτεχνεία (τορνευτικής, πλεκτικής, ξυλουργικής, σιδηρουργείας, σκυτοτομικής, ραπτικής, τυπογραφίας, βιβλιοδετικής, λιθογραφείας κτλ). Στο Ορφανοτροφείο διδασκόταν και το μάθημα της μουσικής με αποτέλεσμα να συσταθεί και χορωδία. Ο Καποδίστριας όταν επισκέφθηκε το Ορφανοτροφείο και διαπίστωσε την πρόοδο των μαθητών στην μουσική ενέκρινε με Διάταγμα του την αγορά 12 βιολιών και ειδική στολή για τα μέλη της χορωδίας «λευκὸν ποδήρες ένδυμα και ζώνην κυανόχρουν». Επιπλέον λειτούργησε Πρότυπο Σχολείο το οποίο είχε σκοπό τη μόρφωση δασκάλων που θα στελέχωναν τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία. Επίσης ιδρύθηκε το Κεντρικό Σχολείο που σκοπό είχε τη μόρφωση των νέων που θα ήθελαν να ακολουθήσουν Πανεπιστημιακές

σπουδές. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια το ορφανοτροφείο και τα χειροτεχνεία φυτοζωούσαν και αντιμετώπιζαν τεράστια προβλήματα λόγω της αδιαφορίας από την πολιτεία. Επιπλέον, στην Αίγινα ιδρύθηκε η Εθνική Τυπογραφία.

η Αγροτική Σχολή της Τίρυνθας για τη διδασκαλία των σύγχρονων τρόπων γεωργικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας

το Κεντρικό Πολεμικό Σχολείο Ναυπλίου

η Εκκλησιαστική Σχολή στη μονή Ζωοδόχου Πηγής στον Πόρο για την εκπαίδευση των μελλοντικών κληρικών

το Εμπορικό Σχολείο στην Ερμούπολη από τους εμπόρους της πόλης.

Σχολεία στο Ναύπλιο, στο Άργος, στην Τρίπολη, στην Αθήνα, στην Αίγινα, στον Πόρο, στην Ύδρα, στο Γαλαξίδι, στη Ναύπακτο, στη Μεθώνη, στα Φιλιατρά, στην Πάτρα, στα Καλάβρυτα, στη Σκιάθο, στη Σύρο, στην Αμοργό και σε πολλές άλλες πόλεις και νησιά.

Στις 19 Ιανουαρίου 1831 παραχωρήθηκε χώρος από τον Ιωάννη Καποδίστρια στο Δήμο Φιλιατρών με τον όρο να κτιστεί εκεί από το Δήμο Δημοτικό Σχολείο και ο υπόλοιπος χώρος να καλλιεργείται για την ενίσχυση του Σχολείου: «Παραχωρείται στην Κωμόπολη της Αρκαδίας Φιλιατρά εθνικός τόπος εκτάσεως 11 στρεμμάτων στο κέντρο της Κωμοπόλεως για την οικοδομή διδακτικών καταστημάτων. Όσο μέρος της περιοχής αυτής δεν οικοδομηθεί, θα είναι και θα παραμείνει αναφαίρετος ιδιοκτησία των σχολείων και τα εισοδήματα που θα προέρχονται από τη καλλιέργειά της θα πηγαίνουν για τη συντήρηση των σχολείων».

Ο Καποδίστριας έδωσε και μεγάλη βαρύτητα στη μόρφωση των κοριτσιών, σε μια εποχή κατά την οποία η θέση της γυναίκας στην κοινωνία ήταν υποβαθμισμένη. Για την εκπαίδευση των κοριτσιών λειτούργησε στη Σύρο, στην Τήνο και στο Ορφανοτροφείο Αιγίνης σχολείο θηλέων. Στην Κόρινθο λειτούργησε μεικτό σχολείο. Δεν ίδρυσε όμως πανεπιστήμιο, καθώς θεωρούσε ότι έπρεπε να υπάρξουν πρώτα απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση στα χρόνια Του Όθωνα

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα οργανώθηκε πάνω στα πρότυπα του αντίστοιχου βαυαρικού, με έναν κύκλο βασικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης και δύο διαφορετικούς κύκλους μέσης, παρά το γεγονός ότι οι ελληνικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες ήταν πολύ διαφορετικές από αυτές της Βαυαρίας. Κύριο χαρακτηριστικό του περιεχομένου των σπουδών ήταν ο κλασικισμός και η αρχαιολατρία, ενώ ελάχιστη βάση δινόταν στην απόκτηση θετικών και τεχνικών γνώσεων.

Την περίοδο του Όθωνα ιδρύθηκαν και λειτούργησαν στην ελληνική επικράτεια:

1. Δημοτικά σχολεία σε όλους τους δήμους με υποχρεωτική φοίτηση για παιδιά άνω των 6 ετών (7ετής φοίτηση)
2. Ελληνικά σχολεία σε όλες τις επαρχίες (3ετής φοίτηση). Σε αυτά γίνονταν δεκτοί, μετά από εξετάσεις, οι απόφοιτοι της Δ' τάξης του Δημοτικού.
3. Γυμνάσια στην έδρα κάθε νομού (4ετής φοίτηση).

Τη δαπάνη των δημοτικών σχολείων αναλάμβαναν οι δήμοι, ενώ των Ελληνικών σχολείων και των γυμνασίων το κράτος. Για την εκπαίδευση των δασκάλων ιδρύθηκε το πρώτο "Διδασκαλείον" και συγκροτήθηκε επιτροπή που θα έκρινε τα προσόντα όσων επιθυμούσαν να εργαστούν ως καθηγητές. Αργότερα, το 1855, αποφασίστηκε οι καθηγητές να είναι αποκλειστικά απόφοιτοι του Πανεπιστημίου της Αθήνας, που ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί το 1837.

Η Αντιβασιλεία διατήρησε ορισμένες από τις τομές που έγιναν στον τομέα

αυτό από τον Καποδίστρια και έτσι έχουμε την επαναλειτουργία των αλληλοδιδασκτικών σχολείων, διορισμό νέων δασκάλων, αναδιοργάνωση του Ορφανοτροφείου και της Βιβλιοθήκης στην Αίγινα. Τέλος, ιδρύθηκε η Αρχαιολογική Υπηρεσία για τη συλλογή και την προστασία των αρχαιοτήτων.

Το 1837 ίδρυσε το Πολυτεχνικό Σχολείο στην Αθήνα και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, η οποία και έγινε φυτώριο νέων καλλιτεχνών (πολλοί από τους οποίους αποτέλεσαν αργότερα μέλη της Σχολής του Μονάχου). Το 1842 ιδρύθηκε και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

http://www.taekpaideutika.gr/ekp_107-108/11.pdf

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE_%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CE%AF%CE%B1

<http://www.slideboom.com/presentations/422241/%CE%97-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1-%CE%A1%CF%8E%CE%BC%CE%B7>

<http://schoolpress.sch.gr/istoriomnemones/%CE%B7-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BD-%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BD/>

www.el.Wikipedia.org